

تحصیل باما

علوم و فنون ادبی

۱ مفاهیم "ناپایداری دنیا - خطرپذیری - توصیف شروع جنگ - ارزشمندی معشوق" به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟
 الف) به موج آویز و از ساحل بپرهیز همه دریاست ما را آشیانه
 ب) مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود نبود دندان لا بل چراغ تابان بود
 ج) برآمد خروش سپاه از دو روی جهان شد پر از مردم جنگجوی
 د) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم

- ۱) د - ب - ج - الف
 ۲) ب - الف - د - ج
 ۳) ب - الف - ج - د
 ۴) الف - ب - ج - د

۲ مثال‌های کدام گزینه در خصوص طبقه‌بندی سبک‌های شعری توسط ارسطو نادرست است؟

- ۱) بر اساس زمان و دوره اثر: مثل سبک سامانی، سبک سلجوقی
 ۲) به تناسب محیط جغرافیایی: مانند سبک خراسانی، سبک عراقی
 ۳) به تناسب هدف: مثل علمی یا فلسفی
 ۴) بر اساس مخاطب: مثل سبک عامیانه یا عالمانه

۳ باتوجه به شعر زیر، کدام گزینه از جهت قلمرو فکری نادرست است؟
 "آب را گل نکنیم / در فرودست انگار / کفتری می‌خورد آب / یا که در بیشه دور / سیره‌ای پر می‌شوید / یا در آبادی / کوزه‌ای پر می‌گردد"

- ۱) شعر نمادین است و مفهومی تعلیمی دارد.
 ۲) شعر توصیفی است ولی مفهوم آن غنایی است.
 ۳) شعر نو نمادین است و مفهوم آن آموزش و تعلیم است.
 ۴) در شعر نوع دوستی و مردم‌داری به صورتی نمادین ترویج می‌شود.

۴ در کدام بیت آرایه "واژه‌آرایی" وجود ندارد؟

- ۱) یاری که برنجد ز جفا یار نگویم مردی که بترسد ز بلا، مرد ندانم
 ۲) فردا ز تو ناید توان امروز رو کار کن اکنون که وقت کار است
 ۳) چنین گفت با رخسار ای هوشیار که گفتت که با شیر کن کارزار
 ۴) به روی دگر بودش آب روان که روشن شدی مرد را زو روان

تحصیل باما

- ۱) اگر با پدر جنگ جوید کسی پدر بی‌گمان خشم گیرد بسی
- ۲) یکی باز را دیده بردوخته است یکی دیدها باز و پر سوخته است
- ۳) مگر کان فرومایه زشت‌کیش به کارش نیاید خر پشت‌ریش
- ۴) یکی سر برآر از گریبان غم به آرام دل با جوانان بچم

قافیه کدام بیت نادرست است؟

- ۱) ای بیک پی‌خجسته که داری نشان دوست با ما مگو به‌جز سخن دل‌نشان دوست
- ۲) آن‌کس که ازو صبر محال است و سکونم بگذشت، ده انگشت فرو برده به خونم
- ۳) چون من به نفس خویشتن این کار می‌کنم بر فعل دیگران به چه انکار می‌کنم
- ۴) کنی ناخوش به ما بر زندگانی اگر از ما دمی دوری گزینی

ارزش موسیقایی سجع به‌کاررفته، در کدام گزینه از همه کمتر است؟

- ۱) ای ساریان با قافله مگذر مرو زین مرحله اشتر بخوابان هین هله نر بهر من بهر خدا
- ۲) آمده‌ام که عقل و جان از همه دیده‌ها نهان تا سوی جان و دیدگان مشعلۀ نظر برم
- ۳) از این سبب در گرفتن او تأخیر کردی و در آن دیگر تعجیل
- ۴) بخت باز آید از آن در که یکی چون تو درآید روی میمون تو دیدن در دولت بگشاید

تعداد "هجاها" در کدام گزینه بیشتر است؟

- ۱) نمی‌باشد لباسی در بر من غیر عریانی
- ۲) بوی آغوش تو را از نفس گل شنوم
- ۳) تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
- ۴) در زیر بارِ عشق تو از پا درآمدم

از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است؛ به‌جز:

- ۱) در شعر نیمه دوم قرن ششم علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست.
- ۲) سخن شاعرانی چون ناصر خسرو قبادیانی یادآور سروده‌های سخنوران قرن چهارم است.
- ۳) تحولی که خاقانی و نظامی در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- ۴) تلاش شاعران ایران از قرن سوم تا میانه قرن پنجم، موجب شد زبان و ادب فارسی در ماوراءالنهر گسترش یابد.

نوع سجع‌های موجود در عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) آن‌که از جمال عقل محبوب است خود به نزدیک اهل بصیرت معذور باشد.
- ب) نظم احوال را قوافی نماند و در قدح روزگار شراب صافی نه.
- ج) نه خاطر قدرت معنی سفتن داشت و نه زبان قوت سخن گفتن.
- د) این معنی را منکر دانند و این سخن را مقتر شناسند.
- ه) آن از کردار روزگار موعود است و از گردش لیل و نهار معهود.

- ۱) متوازن - مطرف - مطرف - متوازی - متوازی
- ۲) متوازی - مطرف - متوازن - متوازی - مطرف
- ۳) مطرف - متوازی - متوازی - مطرف - متوازی
- ۴) متوازن - مطرف - متوازی - مطرف - متوازی

"امروز که من این قصه آغاز می‌کنم در ذی‌الحجه سنهٔ خمسین و اربعمائه در فرخ روزگار سلطان معظم ابوشجاع فرخزاد بن ناصر دین‌الله - اطال الله بقاءه - و ازین قوم که من سخن خواهم راند یک‌دو تن زنده‌اند در گوشه‌ای افتاده، و خواجه بوسهل روزنی چند سال است تا گذشته شده است و به پاسخ آنکه از وی رفت گرفتار و ما را با آن کار نیست - هرچند مرا از وی بد آید - به هیچ حال، چه عمر من به شست و پنج آمده و بر اثر وی می‌باید رفت؛ و در تاریخی که می‌کنم سخنی نرانم که آن به تعصبی و تزیدی کشد و خوانندگان این تصنیف گویند شرم باد این پیر را، بلکه آن گویم که تا خوانندگان با من اندرین موافقت کنند و طعنی نزنند."

- (۱) سادگی معنای جمله‌ها، کاربرد کم واژه‌های عربی، کاربرد واژه‌ها در غیر معنای امروزی، جابه‌جایی اجزای جمله
- (۲) متعلق بودن متن به دورهٔ سامانی، پیچیدگی معنایی برخی واژه‌ها و جمله‌ها، کاربرد کم واژه‌های عربی
- (۳) متن متعلق به دورهٔ غزنوی است، کاربرد واژه‌ها در معنای امروزی، کاربرد جملهٔ دعایی عربی، سادگی معنای جمله‌ها
- (۴) کاربرد واژه‌های عربی، کاربرد جملهٔ معترضه (دعایی) عربی، جابه‌جایی اجزای جمله، دشواری معنای برخی جمله‌ها

در کدام گزینه "ذوقافیتین" دیده می‌شود؟

- (۱) هرکه را جامه ز عشقی چاک شد
- (۲) عارفان رو ترش چون خارپشت
- (۳) گرچه آن محسوس و این محسوس نیست
- (۴) بحر کو آبی به هر جو می‌دهد

او ز حرص و عیب کلی پاک شد

عیش پنهان کرده در خار درشت

لیک آن بر چشم جان ملبوس نیست

هر خسی را بر سرو رو می‌نهد

در بیت زیر به ترتیب چند صامت و چند مصوّت به کار رفته است؟

"سپردم به تو دل ندانسته بودم بدین‌گونه مایل به جور و جفایی"

- (۱) سی و دو - بیست و چهار
- (۲) سی و دو - بیست و سه
- (۳) سی و سه - بیست و پنج
- (۴) سی و سه - بیست و شش

در کدام بیت زیر فضای شادباشی غلبه دارد؟

- (۱) یاری اندر کس نمی‌بینم، یاران را چه شد؟
- (۲) کنون کوه و بیابان را نبات از عود تر باشد
- (۳) جرعه‌خوار ساغر فکر مند از تشنگی
- (۴) بعد از تو که در چشم من آید که به چشم

دوستی کی آخر آمد دوستداران را چه شد؟

کنون شاخ درختان را لباس از پرنیان باشد

ریزه‌چین سفرهٔ راز مند از ناشتا

گویی همه عالم ظلمات است و تو نوری

همه گزینه‌ها به جز از نمونه‌های مشهور "نثر موزون" در سده‌های پنجم و ششم هستند.

- (۱) قابوس‌نامه
- (۲) اسرارالتوحید
- (۳) مناجات‌نامه
- (۴) کشف‌الاسرار و مَعْدَةُ‌الابرار

تحصیل با ما

در چند مورد از ابیات زیر قافیۀ درونی مشهود است؟

- الف) کنج مساجد عام را میخانه دُردآشام را
 ب) چشم گشا شش جهت شعشعهی نور بین
 ج) می آفتاب زرفشان جام بلورش آسمان
 د) آنچه من در بزم شوق آورده‌ام دانی که چیست
 هـ) گر آن قدح روشن‌جان است نهن از تن
 و) آنجا که همی‌پویی زان است کز او سیری
- این پخته را آن خام را کاندرازل رفت این قلم
 گوش گشا سوی چرخ ای شده چشم توگوش
 مشرق کف ساقیش دان مغرب لب یار آمده
 یک چمن گل یک نیستان ناله یک خمخانه می
 پنهان نتوان کردن مستی و خرابی را
 زانجا که گریزانی جز لطف پیایی نی

۱) دو (۱) سه (۲)

۳) چهار (۳) پنج (۴)

مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) کدام موج در این بحر بی‌تردد ماند
 ۲) کرد هرکس خامشی در عالم آب اختیار
 ۳) نه نحس کیوان بود و نه روزگار دراز
 ۴) نقطه بخت سیه، ریخته کلک قضاست
- به خود مناز ز جهدی که اختیار تو نیست
 می‌تواند بحر را چون ماهیان بر سر کشید
 چه بود؟ منت بگویم: قضای یزدان بود
 این سیاهی به عرق‌ریزی دریا نرود

در همه گزینه‌ها به جز دو آرایه واج‌آرایی و واژه‌آرایی دیده می‌شود.

- ۱) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم
 ۲) با چشم پر نیرنگ او حافظ مکن آهنگ او
 ۳) برگ بی‌برگی بود ما را نوال
 ۴) هنر خوار شد، جادویی ارجمند
- تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم
 کان طرّه شبرنگ او بسیار طراری کند
 مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال
 نهن راستی، آشکارا گزند

تأثیر موسیقایی واج‌آرایی در کدام گزینه محسوس‌تر است؟ چرا؟

- ۱) هیچ‌کس عیب هوس باختن ما نکند
 ۲) من دگر در خانه ننشینم اسیر و دردمند
 ۳) جان بی جمال جانان میل جهان ندارد
 ۴) سوی شیراز گذر کن که مرا یار آنجاست

قافیه کدام بیت طبق الگوی "مصوت + صامت + صامت + حروف الحاقی" است؟

- ۱) اگرچه عرض هنر پیش یار بی‌ادبی‌ست
 ۲) بی‌مهر رحّت روز مرا نور نماندست
 ۳) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی
 ۴) درخت غنچه برآورد و بلبلان مستند
- زبان خوش ولیکن دهان پر از عربی‌ست
 وز عمر مرا جز شب دیجور نماندست
 دل بی‌تو به جان آمد وقت است که بازآیی
 جهان جوان شد و یاران به عیش بنشستند